

Klasse. Jeg tror ikke heller, det er rigtigt, hvad den høitærede Minister betoneede; ialtsald er det ikke Tilfældet hos os, at man, idet man fritog dem for at svare Indfæstningssum, saa til Gjengjæld forpligtede dem til at udføre visse Arbejder paa Huslodden. Jeg tror, at Forholdet er et rent Leieforhold, hvor man siger: Saa og saa Meget skal Du give om Aaret, saa forresten kan Du drive Din Lod, som Du lystier. Jeg tror, at der er en overordentlig Modløshed i denne Klasse, og jeg tvivler derfor ikke om, at det høie Thing vil gjøre alt Muligt for at styrke eller opmuntre denne stakkels Klasse, ogsaa maasse igjennem dette lille Lovforslag, og jeg skal derfor henstille, at denne Sag behandles grundig i det høie Thing, og det forekommer mig, at man, om end ikke paa andre Omraader, saa dog paa dette, under vore fortvlede politiske Forhold kunde gjøre en lille Smule for de Trængende i Samfundet.

P. Madsen: Jeg vil ligesom den sidste ærede Taler meget ønske, at det nærværende Lovforslag maatte blive fremmet her i Thinget. Det er jo kun en simpel Retferdighedshandling, dette Lovforslag tilstræber overfor den store Klasse af Fæste- og Leiehusmænd, der findes heri Landet, nemlig at deres Huslodder kunde blive stillede under samme Forhold som Fæstegaardene. Det forekommer mig, at denne Sag har stor Betydning ikke alene for de Paagjældende, men ogsaa for Samfundet i Almindelighed, og da den høitærede Indenrigsminister betoneede, at han var velvillig fundet overfor disse smaa Jordbrug, vil jeg haabe, at det foreliggende Forslag vil blive til Lov uden at møde særlig Modstand enten hos Landstinget eller den høie Regjering. Jeg kunde for den Sags Skyld godt have unbladt at tage Ordet, da jeg haaber, at Forslaget ikke vil møde nogen særlig Modstand, men naar jeg har bedt om Ordet, er det for at henlede den høie Regjeringens Opmærksomhed paa, om det ikke kunde være betimeligt og formaalstjenligt at fremkomme med Forslag om Fæste- og Leiehusenes Overgang til Selveiendom eller Arvefæste. Jeg veed vel, det er paastaet, at der ikke hviler Fæstetvang paa Huse, men tidligere har der dog hvilet Fæstetvang paa dem ligesom paa Gaarde og Bøndergodset, saavel paa Statens, som paa Kommunitetets, Universitetets og Sorens Akademiens Eiendomme, der allerede for lang Tid siden ere overgaaede til Arvefæste eller Selveiendom, saavel hvad Husene som Gaardene angaar, og jeg mener dog, at Forholdet f. Ex. paa Lehnsgodserne omtrent maa være det samme som paa de nysnævnte Godser. Naar jeg nu har fundet Anledning til at henstille til den høie Regjering, om den ikke finder det betimeligt og formaalstjenligt at fremkomme med et Lovforslag angaaende Fæste- og Leiehusenes Overgang til Arvefæste eller Selveiendom, saa er det netop, fordi jeg mener, at den nuværende Regje-

ring er maasse langt bedre inde i disse Forhold end en fremtidig Regjering, der maasse ikke vil komme til at tælle saamange Godseiere i sin Midte, som den nuværende gjør. Jeg haaber nemlig, at den høie Regjering vil indrømme mig, at denne store Klasse af Befolkningen vil blive langt dygtigere og selvstændigere, naar dens Medlemmer kunde blive Giere af deres smaa Jordbrug, istedetfor at de nu ere Fæstere eller Leiere. Jeg skal i Parenthes bemærke, hvad den ærede sidste Taler ogsaa har udtalt, at istedetfor at disse Fæste- og Leiehusmænd tidligere næsten alle havde Livsfæste paa deres Jordbrug, saa have de i de senere Aar kun haat Leie med et halvt eller et helt Aars Opfigelse. Det forekommer mig, at det er et Samfundsspørgsmaal, som det er værdt at tage op og drøfte og overveie. Jeg er fremkommen med disse Bemærkninger i den Hensigt at henstille til Thinget eller den høie Regjering, om den ikke skulde finde det betimeligt og formaalstjenligt at fremkomme med et Lovforslag som det, jeg har nævnt.

Madsen: Jeg kan være enig med den sidste ærede Taler i, at det vilde være det allerbedste for disse Klasser, her er Tale om, hvis det kunde ske, at de kunde faae deres Huse til Eiendom; men jeg tror, at det er et Spørgsmaal, som der ikke kan være stort Naab om kan føres igjennem. Det er et Spørgsmaal, som vi for flere Aar tilbage have haft for ialtsald indirekte her i Salen, men som bestandig har mødt Modstand fra Regjeringens Side. — Jeg kan ikke Andet end at være de ærede Forslagsstillere taknemlig for dette lille Forslag, som de ere fremkomne med; det vilde dog altid være Noget, naar det blev gennemført, om det end efter mit Skjøn vilde være for Lidt, og vi høre jo desværre ogsaa, at den høitærede Indenrigsminister allerede vil modsætte sig dette Forslag, naar der ikke kunde blive gjort betydelige Forandringer deri. Hvad jeg tror er uheldigt for den Klasse af Befolkningen, som vi her tale om, er jo navnlig dette, at det nu bliver Skik og Brug, bliver, om jeg saa tør sige, Mode, at vore Godseiere istedetfor som hidtil at fæste Huslodderne ud, nu i det Sted indføre Leiekontrakter. Jeg anser det for særdeles uheldigt saavel for dem, der skulle have saadanne Huse i Besiddelse, som ogsaa for Godseierne selv; naar en Mand nemlig har et Hus i Leie paa 1/2 Aars Opfigelse, vil jeg dog spørge om, hvorledes der kan være nogenformelt Interesse for denne Mand i at gjøre Forbedringer paa det One eller paa det Andet, naar han ikke veed, hvad Dieblif han kan blive sat ud. Han kan jo blive sat ud uden nogenformelt Grund; Godseieren behøver jo slet ikke at angive nogenformelt Grund, men kan ganske rolig blot sige: Til den og den Tid skal Du rejse. Jeg siger, at det er meget uheldigt, men dog navnlig for